

Publieke consultatie over het te implementeren reglementaire kader voor de goede werking van de flexibiliteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

I Inleiding

Op federaal niveau wordt er al een model voor de flexibiliteitsmarkt voorbereid dat gebaseerd zal zijn op de voorstellen die de CREG heeft geformuleerd in haar verslag van 5 mei 2016¹. Deze voorstellen hebben hoofdzakelijk tot doel de obstakels weg te nemen die het maximale gebruik belemmeren van de flexibiliteitsmiddelen die op alle elektriciteitsnetten (inclusief het gewestelijk transmissienet en het distributienet) beschikbaar zijn. De studie van de CREG heeft twee grote hervormingen geïdentificeerd voor een optimaal gebruik van de flexibiliteitsmiddelen. Het gaat om:

1. Het opstellen van regels voor de energieoverdracht²
2. De elektriciteitsmarkten openstellen voor de flexibiliteitsproducten.

Deze voorstellen beantwoorden gedeeltelijk aan een vraag van de marktspelers om een wettelijk kader te bepalen voor de optimale ontwikkeling van de flexibiliteitsmarkt. In dit kader is BRUGEL begin dit jaar gesprekken gestart met de verschillende marktspelers om naar hun mening en bekommernissen te peilen in verband met de uitdagingen van de implementatie van een reglementair kader voor deze nieuwe markt.

Met deze publieke consultatie wil BRUGEL, als gewestelijke regulator, bekleed met een opdracht tot verlening van advies aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt, de mening van de marktspelers vragen over het te implementeren reglementaire kader in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, rekening houdend met het federale model in voorbereiding en met respect voor de specifieke gewestelijke kenmerken en bevoegdheden.

De publieke consultatie heeft betrekking op de studie van BRUGEL³ en de onderstaande vragenlijst. De antwoorden worden ten laatste tegen 14 december 2016 verwacht. De

¹ “De middelen die moeten worden toegepast om de deelname aan de flexibiliteit van de vraag op de elektriciteitsmarkten in België te faciliteren”.

² Het gaat om een oplossing die de eindverbruikers in de mogelijkheid stelt hun flexibiliteit te valoriseren bij een derde die niet hun leverancier is. Er worden financiële compensatieoplossingen voorgesteld om de leverancier te vergoeden voor de geleverde maar niet verbruikte energie. Energieoverdracht betekent dus de activering van de flexibiliteit waarbij twee BRP's en/of twee verschillende leveranciers zijn betrokken.

³ BRUGEL-STUDIE-20161014-13 betreffende de ontwikkeling van de flexibiliteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

antwoorden kunnen naar het volgende e-mailadres worden gestuurd:
ffodilpacha@brugel.be

2 Vragenlijst

Voor de duidelijkheid werd de vragenlijst opgesplitst in drie delen. De vragen hebben betrekking op de bescherming van de “al of niet actieve” klanten in de flexibiliteitsmarkt, het beheer van de distributienetten en de goede werking van de markt. In deze vragenlijst houden we rekening met alle klanten die flexibiliteit kunnen aanbieden onafhankelijk van hun aansluitingsniveau op het elektriciteitsnet van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Deel I: bescherming van de klanten

BRUGEL is van mening dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de bescherming van de al of niet actieve klanten (vooral de meest kwetsbare) in de flexibiliteitsmarkt. Die bescherming kan ook worden uitgebreid tot kleine en middelgrote ondernemingen. Met de vragen die in dit deel worden geformuleerd, willen we de adequate (reglementaire, tarifaire ...) maatregelen identificeren om de bescherming van deze klanten te versterken via een gemakkelijke en gegarandeerde toegang tot de markt, economische beschermingsmaatregelen en maatregelen om hun persoonlijke levenssfeer te respecteren.

I.1 Toegang tot de markt:

- 1) Welke obstakels kunnen volgens u de vrije keuze van de klanten van hun leverancier van flexibiliteitsdiensten in de weg staan?
- 2) Wat zijn volgens u de adequate maatregelen om die vrije keuze te garanderen?
- 3) Vindt u dat de commerciële flexibiliteitsaanbiedingen begrijpelijk en vergelijkbaar moeten zijn? Indien JA, hoe kunnen we dat realiseren?
- 4) Welke (reglementaire, tarifaire ...) maatregelen moeten er volgens u worden genomen om de opslagmiddelen van de klanten te integreren?

I.2 Economische bescherming:

- 5) Denkt u dat de niet-actieve (professionele of residentiële) klanten in de flexibiliteitsmarkt directe (discriminatie, kruissubsidiëring ...) of indirecte (bv. foutieve berekening van de vergoeding die uitsluitend door de klanten met klassieke meters wordt betaald) gevolgen zullen ondervinden van de toename van het aantal actieve klanten in de flexibiliteitsmarkt?
 - a) Als dat het geval is, wat zouden deze verschillende gevolgen dan zijn?
 - b) Hebt u suggesties voor (reglementaire, tarifaire ...) acties die kunnen worden ondernomen om deze gevolgen te voorkomen of te beperken?

- 6) Welke maatregelen moeten er volgens u worden genomen om de actieve klant in de flexibiliteitsmarkt te beschermen (bv. de facturering van de flexibiliteitsdiensten moet altijd gebaseerd zijn op meetgegevens die door een neutrale partij werden gevalideerd)?
- 7) Welke situaties kunnen zich voordoen (bv. verhindering van het uitvoeren van reeds goedgekeurde flexibiliteitsactiviteiten, niet naleven van de contractuele bepalingen) die aanleiding zouden moeten geven tot financiële compensaties voor de betrokken klanten?

I.3 Bescherming van de persoonlijke levenssfeer:

- 8) Welke preventieve maatregelen inzake “privacy by design” (vanaf het ontwerp van het systeem voor de gegevensverwerking) of “privacy by default” (de standaardinstellingen voor de toegangsmogelijkheden tot de persoonlijke gegevens) moeten er volgens u worden genomen om de bescherming te garanderen van de persoonlijke gegevens van de residentiële klanten die actief zijn in de flexibiliteitsmarkt?
 - 9) Welke maatregelen moeten er volgens u worden genomen om het beheer van de mandaten (voor de toegang tot de persoonlijke gegevens) van de klanten te omkaderen?
- 10) Hebt u opmerkingen over aspecten in verband met het thema dat in dit deel wordt behandeld en die niet aan bod kwamen in de bovenvermelde vragen?

Deel II: beheer van de distributienetten

In dit deel behandelen we de gevolgen van de paradigmaverandering in het beheer van de distributienetten die het gevolg is van de ontwikkeling van de flexibiliteitsmarkt. Momenteel worden de investeringsplannen immers opgesteld volgens het concept “fit and forget”, dat erin bestaat de capaciteit van het net te verhogen om aan de behoeften van de stijgende vraag te voldoen. Die capaciteit houdt rekening met de statistische aangroefactor van de verbruikscijfers, die per definitie geen rekening houdt met een synchroon verbruik van de klanten. Het is dus evident dat dit paradigma niet houdbaar is in het kader van een flexibiliteitsmarkt waarin alle klanten die over laadcurvemeters beschikken potentieel synchroon worden samengevoegd om op de prijssignalen van de commerciële spelers te antwoorden. De DNB's moeten zich dus aan die paradigmaverandering aanpassen om naar investeringen in vraagbeheer over te gaan in plaats van hun distributiec capaciteit eindeloos te verhogen.

Met de vragen die in dit deel worden geformuleerd, willen we de adequate (reglementaire, tarifaire ...) maatregelen identificeren om de invoering van maatregelen voor vraagbeheer in het kader van de planning of het beheer van de distributienetten te bevorderen.

II.1 Beheer van de infrastructuur van het net:

- I1)** Met welke maatregelen voor het beheer van de vraag moet er volgens u rekening worden gehouden bij de planning van de ontwikkeling van de netten om de verhoging of de vervanging van de capaciteit te vermijden?
- I2)** Moeten de maatregelen voor vraagbeheer altijd worden ingevoerd op basis van kosten-/batenanalyses?
- I3)** Als de ontwerpen van investeringsplannen maatregelen voor het beheer van de vraag voorzien, denkt u dan dat ze aan publieke consultaties moeten worden onderworpen vooraleer ze worden goedgekeurd?
- I4)** Als de DNB wettelijk de opdracht krijgt om de submeters (meters die zich achter de hoofdmeter bevinden en die dienen om de geactiveerde flexibiliteit te meten) te beheren, welke maatregelen moeten er dan worden genomen om de bestaande meters te beheren?
- I5)** Moeten de DNB's volgens u in het kader van hun gewone opdrachten (beheer van de verliezen of van de kwaliteit van de levering) dan toelating krijgen om in opslagmiddelen te investeren? Indien JA, onder welke voorwaarden?

II.2 Het beheer van de netten:

- I6)** Momenteel zijn enkel de installaties van de klanten die deelnemen aan de flexibiliteitsproducten van ELIA onderworpen aan de prekwalificatieprocedures (de klanten die hun flexibiliteit aan de BRP's aanbieden zijn niet onderworpen aan deze prekwalificatieprocedure). Welke maatregelen moeten er volgens u worden genomen om deze feitelijke discriminatie adequaat aan te pakken?
- I7)** Voor een transparant beheer van de capaciteit van de netten om de flexibiliteitsactiviteiten te ondersteunen, heeft SYNERGRID een "traffic light"-concept ontwikkeld om de spelers te informeren over de zones van het net waar deze activiteiten kunnen worden beperkt. Welke (technische, tarifaire en reglementaire) voorwaarden moeten er volgens u worden ingevoerd voor een transparant, niet-discriminerend en efficiënt beheer van dit concept?
- I8)** Hebt u opmerkingen over aspecten in verband met het thema dat in dit deel wordt behandeld en die niet aan bod kwamen in de bovenvermelde vragen?

Deel III: werking van de markt:

Met de vragen die in dit deel worden geformuleerd, willen we de (reglementaire, tarifaire ...) maatregelen identificeren om de goede werking van de markt in termen van toegangsgaranties tot de activiteiten en de gegevens te garanderen en om het evenwicht van de belangen in termen van verdeling van de kosten en niet-discriminerende praktijken te behouden.

III.1 Toegang tot de markt:

- 19) BRUGEL is van mening dat de FSP⁴ over een toelating moet beschikken om flexibiliteitsdiensten aan de klanten te leveren. Deze toelating wordt verkregen onder billijke en niet-discriminerende voorwaarden. Aan welke (technische en financiële) voorwaarden moet volgens u worden voldaan om een toelating voor het leveren van flexibiliteitsdiensten toe te kennen?
- 20) Met de ontwikkeling van de verschillende diensten (flexibiliteit, commercialisering van injectie/afname of verbruik/productie) zullen er meerdere commerciële spelers actief zijn op het toegangspunt (tot de markt en tot de gegevens). Denkt u dat het nodig is om een hiërarchie te bepalen, op het toegangspunt, tussen de spelers om bepaalde marktprocessen te vergemakkelijken (bv. verhuis)? Indien JA, welke maatregelen moeten er dan worden genomen om het evenwicht van de belangen tussen deze spelers te garanderen?

III.2 Toegang tot de gegevens:

- 21) ELIA ontwikkelt een proefproject, *Bidladder* genoemd, met het doel de deelname aan de evenwichtsmarkt (*balancing*) via de vrije biedingen (*Free bids*) uit te breiden tot entiteiten van het type niet-CIPU:
- Welke gegevens zou u aan de transmissienetbeheerder kunnen meedelen om de flexibele middelen die op uw net aangesloten zijn in staat te stellen om aan de evenwichtsmarkt deel te nemen?
 - Zijn er activiteiten verbonden met de rol van FDM⁵ die u denkt efficiënter te kunnen beheren voor de markt dan de transmissienetbeheerder? Indien ja, welke en waarom?
 - Hoe moet het contractueel kader volgens u evolueren op gewestelijk niveau om de verspreide flexibele middelen toe te laten actiever aan deze markt deel te nemen (zie schema 4.1 van de consultatienota van ELIA⁶)?

⁴ Flexibility Service Provider, benaming voor de leverancier van flexibiliteitsdiensten

⁵ Flexibility Data Manager, benaming voor de beheerder van de meetgegevens in de flexibiliteitsmarkt

⁶ <http://www.elia.be/nl/users-group/Publieke-consultatie/160810-TF-bid-ladder>

III.3 Evenwicht van de belangen tussen de spelers:

22) BRUGEL is van mening dat aan de DNB de rol van facilitator van de flexibiliteitsmarkt onafhankelijk van de commerciële partijen moet worden toegekend (via het beheer van de meters, de meetgegevens van de flexibiliteit en de marktprocessen die eruit voortvloeien). Welke maatregelen moeten er volgens u worden genomen om de onafhankelijkheid van de DNB tegenover alle marktspelers te garanderen en belangenconflicten te vermijden?

23) Hebt u opmerkingen over aspecten in verband met het thema dat in dit deel wordt behandeld en die niet aan bod kwamen in de bovenvermelde vragen?

VOOR CONSULTATIE